

Sovjets kirker i NRK

Av dr. philos. Vemund Skard

Kjære programsekretær Sigurd Lunde!

Det er med glede jeg ser at du ikke selv deler det syn som du lot få en så dominerende plass i ditt program om kirken i Sovjet.

Det er også med glede man rekapitulerer de reservasjoner du tok i programmet. Samlet på ett brett er de jo mange. Bare synd at de — i den sammenheng de kom — fikk så lite å si for helhetsinntrykket.

For alt i alt ga programmet det inntrykk at Sovjetstaten — tross sin prinsipielle fiendtlighet mot kristendommen — allikevel er i alle fall lite grann tolerant. Dette halmstrå er det mange i dag vil klynge seg til. De forstår ikke at denne toleranse er et velberegnet lokkemiddel.

Enkelthetene i programmet må nødvendigvis bli vill-ledende når hele siktet er galt. Den gang da den andre totalitære statsform lanserte sin «kirke», lot man seg ikke bløffe: Da Hitler-diktaturet kjørte opp med sine «Deutsche Christen», var man helt klar over at det ikke var de, men Bekjennelseskirken som var den sanne kirke i Tyskland.

Hele opplegget blir skjevt dersom man godtar diktaturets «kirke» som det den gir seg ut for. Det er utilstrekkelig å ta for seg Sovjets kirker isolert. Til de faktiske forhold hører også de taktiske årsaker til at Sovjet-staten gir kirken den grad av frihet som den har. Disse vil man ikke få tak i dersom man ikke ser det i videre perspektiv:

Hvilken propagandamessig rolle tiltenker staten den ortodokse kirke i sin kamp for å forvirre og erobre? Lever man ikke i bevisstheten om at Sovjet er på permanent felttog, vil man feilbedømme også de såkalte fakta man har adgang til.

Det som kunne trenges, var en redegjørelse for kirkens plass i kommunismens spill. Ikke minst er dette nødvendig når man tenker på den planmessige infiltrering i Vestens kirker.

Om denne sak foreligger det i år en interessant dokumentasjon: hemmelige Kominform-dokumenter fra august 1958 (J. Bernhard Hutton: Danger from Moscow; Nevill Spearmann, London 1960).

Det er hemmelige direktiver om infiltrering i de mest strategisk viktige organisasjoner i Vesten, inklusive kirken. Det heter her f. eks. at den som går inn for infiltrering, ikke må ha noen forbindelse med partiet, ikke engang gjennom mellommenn, — bare gjennom kode-annonsering og ved andre indirekte forbindelseslinjer. Allerede Lenin har sagt at det vil komme til å oppstå en situasjon da de offisielle kommunistpartier vil bli hatet og fryktet i de kapitalistiske land. I en slik situasjon, sier han, vil medløpere, sympatisører og folk som ikke direkte taler i kommunismens navn, bli av uvurderlig betydning for kampen om verdensherredømmet.

Uttalelsene har interesse når det gjelder å vurdere de «fredsprester» som arbeider for «avspenning» og «pasifisme» i vest mens de om-

hyggelig fortier det faktum at pasifisme i Sovjet er statsfientlig. De kirkelige ambassadører som Sovjetregjeringen sender ut, må vi regne med er velkolerte folk, også i ganske annet enn teologi.

Gir vi et i den grad positivt bilde av den offisielle kirke i Sovjet, da vil vi ikke bare forråde martyrene i Russland — som vi forresten ikke

(Fortsettelse side 3)

28-01-120

Sovjets - -

(Fortsettelse fra side 2)

fikk høre stort om. Men vi vil også gi et fordreid bilde. Og det må være en dårlig trøst å vite at NRK også på andre livsviktige områder gir en like vill-ledende orientering.

Jeg hører ikke til dem som tror på nytten av å øse ut opplysninger om Sovjets fryktelige metoder. I et miljø hvor nederlagsstemning råder, vil slikt bare øke følelsen av håpløshet. Men der hvor man tror på en kristen ideologi som både kan rense og reise Vesten moralsk og dessuten vinne kommunistene for noe som er bedre, der må vi våge å se virkeligheten i øynene.

Vemund Skard.